

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Burchardi VVormaciensis Ecclesiae Episcopi,
Decretorum Libri XX. ex Consiliis, & orthodoxoru[m]
patru[m] Decretis, tum etiam diuersaru[m] nationum
Synodis, ceu loci communes congesti, in quibus ...**

Burchardus <Wormaciensis>

Parisiis, 1549

De diuinatione dæmonum. xlvi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10722

rata vix credant. Quàm multa funambuli, cateriq; theatri artifices: quàm multa opifices, maximeq; mechanici miranda fecerunt? Num ideo meliores sunt bonis, & sancta pietate præditis hominibus? Que ideo commemorauimus, vt qui hæc sine peruicacia, & sine vana resistendi animositate considerat, simul cogitet, si de subiacenti crassiore materia, vel sui quisque corporis, vel terra, & aquæ, lapidum, atque lignorum, metallorumq; variorum tanta quidem homines possunt, vt eos illi qui hæc non possunt, plerunque stupendo in sui comparatione diuinos vocet, cum quidam illorum sint artibus potentiores, quidam istorum moribus meliores: quãtò meliora & maiora pro subtilissimi corporis, hoc est, aërii facultate, ac facilitate daemones possint, cum tamen sint prauæ voluntatis, maximeque superbiæ fastu, & euidenti malitia spiritus immundi, atque peruersi. Quantum autem valeat aëris elementum, quo eorum corpora prævalent ad multa visibilia visibiliter molienda, mouenda, mutanda, atque versanda, longum est nunc demonstrare, & putamus quod vel mediocriter consideranti facile occurrat.

De diuinatione demonum. Cap. XLVI.

¶ Gitur nunc primum sciendum est, quoniã de diuinatione demonum quaestio est, illos ea plerunque præuunciare, quæ ipsi facturi sunt. Accipiunt enim sæpe potestatem, & morbos immittere, & ipsum aërem vitando morbidum reddere, & peruersis atque amatoribus terrenorum commodorum malefacta suadere: de quorum moribus certi sunt, quod sint eis talia suadentibus consensuri. Suadent autem miris & inuisibilibus modis per illam subtilitatem corporum suorum, corpora hominum non sentientium penetrando, & se cogitationibus eorum per quædam imaginaria visa iniscendo, siue vigilantium, siue dormientium. Aliquando autem non quæ ipsi faciunt, sed quæ naturalibus signis futura prænoscent, quæ signa in hominum sensus venire non possunt, ante prædicunt. Neque enim quia præuidet medicus quod præuidere nescit huius artis ignarus, ideo iam diuinus habendus est. Quid autem mirum, si quemadmodum ille in corporis humani, vel perturbata, vel modificata temperie, seu bonas, seu malas futuras præuidet valetudines, sic daemon in aëris affectione, atq; ordinatione

Ex dictis eiusdem.

ne sibi nota, nobis ignota, futuras præuidet tempestatem. Aliquando & hominū dispositiones, non solum voce prolatas, verumetiam cogitatione conceptas, cum signa quædam ex animo exprimuntur in corpore, tota facilitate perdiscunt, atque hinc etiam multa futura prænuntiant, aliis videlicet mira, qui ista disposita non nouerunt. Sicut enim apparet concitator animi motus in vultu, ut ab hominibus quoque aliquid forinsecus agnoscat, quod intrinsecus agitur, ita non debet esse incredibile, si etiam leniores cogitationes dant aliqua signa per corpus, quæ obtuso sensu hominum cognosci non possunt, acuto autem demonum possunt. Hac atque huiusmodi facultate, multa demones futura prænuntiant, cum tamen ab eis longè sit altitudo illius prophetiæ, quam Deus per sanctos angelos & prophetas operatur. Nam si quid de illa Dei dispositione prænuntiant, audiunt ut prænuntiet, & cum ea prædicunt, quæ inde audiunt, non fallunt: veracissima enim sunt angelica, & prophetica oracula. Sic autem indignè accipiunt, quod aliqua etiam talia demones audiant & prædicant, quasi aliquid indignum sit, ut quod ideo dicitur, ut hominibus innotescat, hoc non solum boni, verumetiam mali taceant, cum in ipsis hominibus etiam vitæ bonæ præcepta videamus pariter à iustis peruersisq; cantari, nec esse aliquid, imò etiam prodesse ad maiorem noticiam inmanique veritatis, cum de illa etiam hi quicquid nouerunt dicunt, qui ei peruersis moribus contradicunt. In certis autem suis prædictionibus demones plerumque & fallunt & falluntur quidem: quia cum suas dispositiones prænuntiant, ex improviso desuper aliquid iubetur, quod eorum consilia cuncta perturbat: velut si aliquid disponant quibuslibet homines quibusq; potestatibus subditi, quod non prohibituros suos præpositos arbitrentur, idq; facturos se esse promittat, at illi penes quos maior potestas est, ex alio superiore consilio hoc totum dispositum, atq; præparatum repente prohibeant. Falluntur etiã cum causis naturalibus, sicut medici, & naturæ, & agricolæ, sed longè acutius, longèq; præstantius pro aëri corporis sensu solertiore & cogitatione prænoscent: quia & hæc ab angelis Deo summi pie seruiētibus ex alia dispositione ignota, demonibus improviso ac repente mutantur, tanquam si aliquid

extrinsecus accedat quo moriatur, quem medicus veris salutis præcedētibz signis, victarum esse promiserat. Aut si æris qualitate prouisa diu flaturum illum ventum nau- tarum aliqui prædixissent, cum dominus Christus cum di- scipulis nauigans vt requiescere imperauit, & facta est trā- quillitas magna. Vel si agricola illo anno fructificaturam vitem aliquam polliceatur, naturam vtique terræ & nume- ros seminum callens, quo tamen anno eam vel improuisa celi intemperies arefesciat, ita multa etiam ad præstantiam prædictionemque dæmonum pertinentia, quæ minoribus & vltioribus causis futura præuidentur, eadem maiori- bus & occultioribus causis impedita mutantur. Fallunt au- tem etiam studio fallendi & inuidia voluntate: quia homi- num errore la tantur: Sed ne apud cultores suos pondus autoritatis amittant, id agunt, vt interpretibus suis, signo- rumque suorum coniectoris culpa tribuatur, quando vel decepti fuerint, vel mentiti. Nonnunquam verò ipsi mali- gni spiritus & illutores hominum, atque inuisores salutis eorum, solent prædicere defectum culturæ suæ, & idolorū ruinam, quatenus prescij videantur, quid in singulis re- gnis, aut locis venturum sit: & quid aduersi suæ factioni contingere possit. Quod etiam illi qui gentilium historias legunt non ignorant. Quid ergo mirum, si iam imminen- te templorum & simulacrorum euerfione. quàm propheta Dei summi tanto ante prædixerant, Serapis dæmon ali- cui cultorum suorum hoc de proximo prodidit, vt suam quasi diuinitatem recedens vel fugiens commēdaret. Fu- gantur enim isti, vel etiam iussis superioribus colligati ab- strahuntur & alienantur à locis suis, vt de rebus in quibus colebantur fiat voluntas Dei, qui hoc tanto ante per omnes gentes futurum esse prædixit, & vt per suos fideles fieret imperauit. Cur autem hoc non sineretur dæmon prædica- re, cum sibi iam prænosceret imminere? Cùm hæc prædi- ctio & in prophetis attestaretur, à quibus sunt ista conscri- pta, & prudentibus daret intelligi, quàm vigilanter esset dæmonum cauenda fallacia, cultusque fugiendus, qui cùm ante per tam longum tempus in templis suis hæc futura ta- cuissent, quæ per prophetas prædicta ignorare nō possent, posteaquam appropinquare cœperunt, voluerunt ea quasi prædicere, ne ignari victique putarentur.